

28 d'abril 2021
Dia Internacional de la Salut i la Seguretat
en el Treball

SOM ESSENCIALS PER GARANTIR LA SEGURETAT I LA SALUT

#28AbrilSomEssencials
#28AbrilMésPrevenió

MANIFEST DEL 28 D'ABRIL DEL 2021 DE CCOO DE CATALUNYA

La pandèmia ha posat en evidència els dèficits d'un model preventiu que no està protegint la salut de les persones treballadores. Durant els primers mesos vam veure com col·lectius de treballadors i treballadores habitualment exposats a riscos biològics van haver de posar-se en primera línia sense mesures ni equips de protecció. Mentrestant, els serveis de prevenció, especialment els aliens, van estar més aviat absents, a remolc del que anaven marcant les autoritats sanitàries.

El contagi per la COVID-19 no s'ha reconegut com a malaltia professional per als col·lectius més exposats. De fet, només es reconeix el dret a rebre les mateixes prestacions que en el cas de la malaltia professional, considerant-lo un accident de treball, al personal sanitari i sociosanitari que presta directament aquest tipus de serveis. Una regulació absolutament limitativa, ja que ha d'existir un informe previ del servei de prevenció, i que deixa fora altres col·lectius i sectors també exposats al risc.

Davant dels incompliments de les empreses en l'aplicació de les mesures preventives i sanitàries davant la COVID-19, el Govern no ha sabut respondre establint mecanismes que garantissin una adequada coordinació entre la Inspecció de Treball, les autoritats sanitàries i les forces de seguretat, per l'aturada de l'activitat per la pandèmia.

El 2020, però, ens deixa una altra imatge esgarrifosa: un augment del 21,54 % respecte del 2019 dels accidents de treball mortals durant la jornada, en un any marcat per una important aturada d'activitat. Mentre continua el desviament sistemàtic al sistema públic dels accidents lleus i greus i de les malalties professionals, fàcilment ocultables per empreses i mútues, i que durant l'any passat van disminuir significativament.

És evident que el model preventiu es mostra esgotat i és necessari promoure els canvis necessaris que garanteixin una protecció real de la salut de les persones treballadores.

La Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL), tot i no suposar una completa transposició de la directiva marc, es va construir en un moment en què prevalia una organització del treball basada en un contracte social caracteritzat per la centralitat de la negociació col·lectiva, la contractació indefinida i l'estabilitat en el treball.

Tanmateix, les polítiques neoliberals, d'austeritat i de retallades escollides pels governs com a resposta a la crisi econòmica, i les reformes laborals han deixat un mercat laboral que dificulta l'exercici dels drets, caracteritzat per la devaluació de les condicions de treball i la precarietat, i en el qual moltes persones treballadores es veuen obligades a escollir entre el salari o la seva salut.

El model preventiu actual està clarament marcat per una baixa qualitat de la prevenció a les empreses, a causa de factors com la voluntat empresarial de realitzar un compliment mínim dels formalismes legals, una Inspecció de Treball saturada i amb pocs recursos, la possibilitat que tenen empreses i mútues de desviar al sistema públic els danys a la salut produïts pel treball, amb la qual cosa s'obvia l'obligació d'investigar-los i de millorar les pràctiques preventives, i, sobretot, un sistema preventiu que es caracteritza per un alt ús dels serveis de prevenció externs. Uns serveis de prevenció amb clares finalitats de lucre i que han situat el nostre dret fonamental de protecció de la salut al mig de les cruels lleis de l'oferta i la demanda, en un mercat controlat per pocs grups empresarials, que van iniciar fa temps una guerra de preus que ha reduït la qualitat dels serveis que pres-

ten, ha sobrecarregat els tècnics i tècniques de prevenció, i ha convertit la prevenció en un mer tràmit administratiu i documental.

A més, el sistema de protecció social permet a les mútues i a la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques (SGAM) sotmetre a un seguiment invasiu i ple de pressions les persones treballadores en situació de malaltia. En efecte, se'ls dona sovint una alta anticipada, es posa en dubte el criteri del metge o metgessa que ha facilitat la baixa i se les obliga a tornar a la feina sense estar del tot recuperades, cosa que sovint provoca un patiment i un agreujament de la seva patologia, de manera que a vegades tot deriva en un acomiadament per ineptitud sobrevinguda i sense tenir dret a una incapacitat.

Trencar el cercle viciós de precarietat, devaluació de la prevenció i limitació en l'accés a les prestacions de la protecció social de les persones treballadores malaltes suposa introduir els canvis necessaris en el model de protecció de la salut en el treball que permetin la democratització de les relacions laborals, l'exercici efectiu de drets i el trencament amb la unilateralitat empresarial sobre la qual està configurada la normativa de prevenció de riscos.

Ens enfrontem a la sortida d'una crisi sanitària, econòmica i social en la qual hem de reforçar el valor de la salut en el treball com a dret fonamental que ha d'estar al centre de les relacions laborals. La recuperació econòmica no pot anar acompanyada de la pèrdua de salut de les persones treballadores i, encara menys, de la mort de persones treballadores a la feina.

Per això, CCOO de Catalunya, en aquest 28 d'Abril del 2021, Dia Internacional de la Salut i la Seguretat en el Treball, exigim a les patronals més compromís amb la vida i la salut de les persones treballadores, i proposem un decàleg de propostes prioritàries i urgents:

- ✓ Derogar les reformes laborals que han instaurat la precarietat, han debilitat la negociació col·lectiva i han deixat moltes persones treballadores en situació de pobresa i vulnerabilitat social.
- ✓ Introduir els canvis necessaris en el model preventiu, per tal que:
 - Es prioritzi l'ús dels recursos interns de l'empresa per damunt dels externs.
 - Existeixin elements per a una participació equilibrada de la representació dels treballadors i treballadores, seguint altres models europeus.
 - S'estableixin uns criteris mínims objectivables respecte del contingut dels contractes amb els serveis de prevenció aliens, la qualitat preventiva i els recursos preventius que ha de tenir una empresa.

- Es permeti als tècnics i tècniques de prevenció el fet de poder exercir la seva tasca amb llibertat de criteri professional.
- S'introdueixi la visió de gènere en la mateixa normativa de prevenció.

- ✓ Intensificar les polítiques actives en matèria de prevenció de riscos laborals, amb la corresponent participació dels agents socials, apostant especialment per una nova estratègia catalana de seguretat i salut laboral (ECSSL) dotada del finançament necessari.
- ✓ Dotar de més recursos l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral (ICSSL) i l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).
- ✓ Elaborar un nou marc normatiu per a les mútues, en relació amb la seva organització, naturalesa jurídica i funcions, situant en mans del metge o metgessa de capçalera el reconeixement inicial de l'accident de treball o de la malaltia professional, i prioritant també el retorn al sistema públic de la gestió i el control de la incapacitat temporal per contingència comuna i les prestacions de risc durant l'embaràs i la lactància, la cura de menor amb malaltia greu i el cessament de l'activitat dels autònoms i autònomes.
- ✓ Promoure la figura del delegat o delegada de prevenció territorial o sectorial a les empreses petites i sense representació legal de les persones treballadores.
- ✓ Suprimir el programa d'incentivació econòmica i control de la incapacitat temporal establert entre l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) i la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques (SGAM) per retallar la durada de les baixes.
- ✓ Establir mecanismes eficaços per al control i les inspeccions públiques respecte de les actuacions preventives d'empreses, serveis de prevenció i mútues, amb procediments àgils de cooperació i col·laboració entre les diferents administracions amb competències.

#28AbrilSomEssencials
#28AbrilMésPrevenció